

Општина Охрид

Сектор за туризам и локален економски развој

Одделение за ЛЕР

**Г1 ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА
ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2020 ГОДИНА**

Ѓоко Апостолов
Раководител на Сектор за ТЛЕР

ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2020 ГОДИНА

Вовед

Специфичните стратегиски приоритети за развој на локалната економија, факторите кои го условуваат економскиот раст, бизнис заедницата, граѓанското општество и технолошкото знаење се дел од процесот на планирање на програмата за поддршка на локалниот економски развој. Истата треба да овозможи директно поместување на границата на производните можности, односно преку процес на иновации и инвестиции да создаде заедничка визија за подобри услови кон одржлив локален економски развој. Во процесот на планирање иницијативите ќе имаат јасно определена содржина, која ќе одговара на локалните проблеми.

Вклученоста на цела мрежа луѓе и институции претставува клучен елемент за локалниот економски развој. Физичкиот и човечкиот капитал, природните ресурси и технолошкото знаење се фактори кои доколку правилно се искористат во голема мера ќе ја унапредат конкурентната способност на локално ниво, а истовремено ќе допринесат за промовирање и создавање дополнителна вредност на локалните бизниси, самовработување и вработување на локалната заедница.

Соработката, меѓусебната доверба, посветеноста на одбраните субјекти, нивната експертиза, кредибилитет во локалната средина и нивното влијание во планирањето на процесот на локален економски развој ќе овозможат развој на активности соодветни на нивото на економска развиеност и поставување јасни остварливи и мерливи цели. Воспоставувањето механизми ќе ја исцртаат развојната патека кон посакуваната крајна цел и ќе го придвижат економскиот развоен процес во нагорна линија.

Имајќи ја предвид јасната претстава за пазарниот механизам и двигателите на локалниот економски пораст, постојната конкурентна позиција и начинот на функционирање, програмата за поддршка на локалниот економски развој преку воведување различни видови стимулации, пристапи и активности предвидува мерки за подобрување на деловното опкружување. Битно да се спомене е дека сите мерки кои ги предлага и презема локалната власт се индиректни и поттикнувачки, со што се овозможува откривањето на најдобрата практика за развој и одржлив економски раст да припадне на локалното население, бидејќи подготвеноста за активно учество на заедницата е пресудна за успешно спроведување на иницијативите наведени во Програмата за поддршка на локалниот економски развој.

Програмата за поддршка на локалниот економски развој се подготвува и се усвојува врз основа на надлежностите на локалната самоуправа кои произлегуваат од Законот за локална самоуправа, Статутот на општина Охрид, други позитивни законски одредби на Република Македонија и препораките на Европската Унија за забрзување на процесот за децентрализација и креирање на буџетите на единиците на локалната самоуправа согласно транспарентно и плански усвоените развојни документи.

I. ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата предвидува приходна ставка од:

1	Буџетот на Општина Охрид	6.550.000,00 ден
2	Приходи по други основи - донации	6.000.000,00 ден
	Вкупно	12.550.000,00 ден

II. ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2020 ГОДИНА

Општина Охрид преку Секторот за локален економски развој и Одделението за локален економски развој, согласно своите надлежности и задолженија, а во насока на подобрување на економската клима и условите за локален развој, според претходно усвоените дефинирани стратешки цели и приоритети, ја базира програмата за поддршка на локалниот економски развој за буџетската 2020 година.

1. ПОДДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ПРЕКУ ПАРТИЦИПАТИВНО УЧЕСТВО НА ЗАЕДНИЦАТА

1.1. Финансирање на локални микропроекти за поттикнување на локалниот економски развој

Преку оваа активност Општина Охрид дава директна финансиска поддршка на проекти кои се од општествена важност и кои произлегуваат од заедницата. На ваков начин, Општина Охрид го поттикнува партиципативното учество на заедницата во општествениот развој на микрозаедниците.

Критериумите, предусловите, процедурите и постапките кои треба да се остварат ќе бидат објавени по пат на јавен повик за финансирање микропроекти.

Право на учество на јавниот повик ќе имаат сите невладини организации (граѓански здруженија и фондации), како и месните и урбани заедници.

Предвиден буџет

500.000,00 ден

1.2. Изработка на Стратегија за Локален Економски Развој 2020-2025

Согласно законските рамки, како и поради тоа дека општина Охрид има потреба од тоа да поседува валидна и тековна Стратегија за ЛЕР, оваа година е предвидено изработка на ваков стратешки документ за период од 2020 до 2025 година. Стратегијата е исто така многу вакна при процесот на аплицирање на проекти до различни грантови програми, како и издавање на потврди за граѓани на општина Охрид при аплицирање на различни димашни и меѓународни програми за финансирање.

Предвиден буџет

400.000,00 ден

1.3. Финализирање на Стратегијата за рурален развој 2020-2025

Општина Охрид преку Секторот за туризам и локален економски развој ќе пристапи кон изработка на Стратегија за рурален развој на општина Охрид 2020-2025. Со цел да се обезбедат веродостојни и корисни резултати, а воедно и за да се изготват квалитетни решенија и предлози, за потребите на овој стратешки документ ќе се применуваат стандардни методологии и процедури кои се општо прифатени во меѓународната практика за планирање и изготвување на стратешки документи од ваков тип. За изработка на Стратегијата за рурален развој 2020-2025 на Општина Охрид, ќе бидат применети методолошки алатки кои во основа го користат принципот на вклучување на сите релевантни засегнати страни при анализирањето на потенцијалите и ресурсите од Охридскиот регион за рурален развој со цел идентификување и утврдување на стратешките цели и приоритети во 6 тематски области и тоа:

1. инфраструктура,
2. туризам и локален економски развој,
3. урбанизам и животна средина,
4. земјоделство и сточарство,
5. образование и здравство,
6. спорт и култура.

Стратегијата за рурален развој 2020-2025 година на општина Охрид ќе претставува рамка за поттикнување на развојот на руралните области во општина Охрид и ќе даде свој придонес за севкупно подобрување на квалитетот на живеење на населението во овие области:

Основните цели на оваа Стратегија за рурален развој ќе бидат:

- идентификување на концептот, насоките и приоритетите за рурален развој;
- намалување на разликите во степенот на развојот на урбаниот и руралниот дел на општина Охрид, поттикнување на претприемништво, искористување на можностите за аплицирање проекти за рурален развој, економски иницијативи за одржлив развој, како и создавање услови за креирање на приходи (основни или дополнителни) за локалното население од руралните делови на општина Охрид и
- поставување рамка за поттикнување на руралниот развој и посебно руралниот туризам како дел од севкупната туристичка понуда на општина Охрид.

Предвиден буџет

0,00 ден

Вкупно планиран буџет за 1:

900.000,00 ден

2. ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА КОНКУРЕНТНОСТА НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА

Во насока на зајакнување на локалниот економски развој Општина Охрид континуирано воспоставува соработки и партнерства со фондации и институции, национални и меѓународни, чија крајна цел е развој на пазарот на трудот што пак ќе доведе до зголемени можности за подобрување на пристапот до пристојно вработување и зголемување на приходите за различните категории на граѓани. Активностите на Општина Охрид се фокусираат на: развој на различни економски сектори и зголемен раст на компаниите преку пристап до нови пазари; пристап до подобрена едукација и вештини во секторите, како и подобрување на регулаторната политика за раст на компаниите од приватниот сектор.

Со реализација на овие активности ќе се делува во системите значајни за пазарот на трудот преку кои ефикасноста и влијанието се најголеми. Туризам и угостителство, зелена економија и креативните индустрии се избрани како сектори во кои ќе се делува поради нивниот потенцијал за раст.

Предвидените активности се во согласност со националната развојна политика за претприемништво, Националната стратегија за развој на МСП и други стратешки развојни документи.

2.1. Обуки за идентификација на области, можности и проекти во локалниот економски развој подобни за модели за Јавно приватно партнерство **- Искуства и примери за користење на ЈПП**

Потребата од унапредување на инфраструктурата е непходен предуслов за успешен економски раст. Оттука, недостатокот од инфраструктурни проекти може негативно да влијае на севкупниот економски раст и на креирањето на нови работни места, што и е воочено години наназад, како во земјите членки на Европската Унија, така и ширум светот. Меѓутоа, често пати централната и локалните власти имаат ограничени извори на финансиски средства за инвестирање во инфраструктурни проекти и давање на квалитетни јавни услуги. Токму затоа, како клучно се наметнува прашањето за изнаоѓање на нови начини на финансирање на исплатливи инфраструктурни проекти и подобрување на квалитетот на јавните услуги. Со цел да се надмине растечкиот јаз помеѓу потребата од инфраструктурни проекти и недостатокот од финансиски средства кај јавниот сектор за реализација на тие проекти, јавно-приватните партнерства (ЈПП) се јавуваат како растечки елемент во „набавката“ и подобрувањето на јавните услуги. Во тој контекст, наместо вообичаената практика инфраструктурните проекти и вршењето на јавните услуги да се финансираат исклучиво од централните и/или локалните буџети, преку различните модели на ЈПП се овозможува во нивното финансирање и вршење да биде вклучен и приватниот сектор.

Предвиден буџет

150.000,00 ден

2.2. Активни мерки за подобрување на конкурентноста на пазарот на труд

Општина Охрид ќе продолжи да инвестира во создавање на услови за континуирано зголемување, промена и освежување на квалитетот на вештините на младите и невработените лица. Целта е да се мотивираат сегашните и идни студенти, млади и невработени лица, да ги изградат своите претприемачки вештини со цел да овозможат преземање на иницијативи и одговорности, вградувајќи ги нивните желби и компетенции надградени низ формата на доживотно учење. Во рамки на оваа активност се предвидени реализација на серија на стручни обуки за невработени лица, како и обуки за преквалификација и доквалификација во соработка со соодветни институции и работодавачи, со цел стимулирање на социјалната интеграција на невработените и подобрување на нивните квалификации за идно вработување. Изборот на струките за кои ќе се врши преквалификација и доквалификација се прави врз основа на спроведени анкетни истражувања за потребите на охридското стопанство.

Исто така, во насока на поттикнување на претприемачкиот дух кај женската популација ќе биде организирана обука од сферата на бизнисот, менаџментот, лидерството и претприемаштвото во туризмот и во занаетчиството.

Предвиден буџет

300.000,00 ден

2.3. Обука на тема „диверзификација на фармите, автохтони видови на домашен добиток и органско производство во функција на рурален развој и нови можности за користење на ИПАРД програмите за рурален развој преку нови услуги и производи во селскиот туризам“

Малите земјоделци и нивните заедници имаат големи познавања за земјоделството. Поголемиот дел од ова знаење се однесуваат на минатото кога нивните предци го применувале традиционални и природни начини на земјоделството.

Органското земјоделство не е нов метод. Тоа датира години наназад, кога секое семејство поседувало своја земја на која одгледувале култури и имале производство на храна за лични потреби. Комерцијалното земјоделство кое применува хемиски ѓубрива се појавило во минатиот век. Само пред едно столетие не постоеше интензивно земјоделство, ниту пак хемиска индустрија која произведува вештачки ѓубрива.

- Органското земјоделство дава предност на растителни и животински видови кои се потпорни на болести и прилагодливи на локалните климатски услови. Моментално се соочуваме со најголемата појава на почвена ерозија досега, предизвикана од модерното земјоделство кое практикува интензивна употреба на хемикалии врз почвата.

Органското земјоделство се стреми да одржи рамнотежа неопходна за здрав екосистем.

Изумирањето на голем број видови е еден од нашите најважни еколошки проблеми. Многу органски земјоделци со децении, собираат и зачувуваат стари семиња и одгледуваат невообичаени сорти.

Органското земјоделство е добро за животната средина, подобро за бизнисот, има поголема енергетска ефикасност и повкусни производи.

Органското земјоделство ги одржува руралните заедници витални. Тоа може да биде еден од начините за опстанок на една фамилијарна фарма и одржување на руралните заедници. Зголемување на побарувачката на органски производи од руралните заедници дополнително ќе ја зајакне нивната финансиска состојба.

Од друга страна ИПАРД програмите представуваат извонредна можност за диверзификација на руралните земјоделски активности а производството и пасманот на органските производи во секторот на алтернативниот туризам представува најпрепознатлив бренд на локалниот туризам. Меѓутоа проблемот со недоволно користење на можностите што ги дава ИПАРД програмата, и диверзификација на активностите преку поврзување на аграрот, органското производство и туристичката понуда се евидентни и сеуште скоро незначителен број на аграрни и рурални семејства истиот го користат. Немањето информации или потребата од стручни и консалтинг услуги во подготовка и имплементација на проектите се најголемите проблеми со кои се соочуваат потенцијалните корисници.

Предвиден буџет

120.000,00 ден

Вкупно планиран буџет за 2:

570.000,00 ден

3. ОДРЖЛИВ ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ И РАЦИОНАЛНА УПОТРЕБА НА РЕСУРСИ

Искористувањето на локалните, традиционални и автентични производи во функција на локалниот економски развој согласно развојните документи на Општина Охрид ќе се реализира преку следните активности:

3.1. Поттикнување на брендирање на производи и услуги во локалната економија.

Целта на брендирањето е да се издиференцира производот или услугата во однос на конкуренцијата на пазарот, како и целта кај потрошувачот да креира уникатна и единствена перцепција за производот или услугата. Платформата на којашто брендирањето ја игра својата улога не е пазарот на производ и услуга туку свеста на потрошувачот или конзументот. Во суштина купецот (потрошувачот) е тој што стои пред дуќанот или угостителскиот објект и од „десетина“ идентични или слични производи или услуги избира каде ќе ги потроши своите пари.

- Активноста предвидува воведување на процедури, ознаки и правилници за користење на локално лого и знак за типични локални производи и услуги, при што Општината ги издава дозволите за користење на определен знак (лого) или слоган во согласност со исполнување на стандардите и условите пропишани во правилникот за користење на брендот.
- На пример: **Локално произведена храна** (за угостителски објекти во кои што менијата ќе содржат минимум 70 % локално произведени прехранбени продукти)
- **Автентичен локален сувенир** (за продажни објекти на сувенири, ракотворби и сл. Производи со автентично локално потекло и производство).

Предвиден буџет

170.000,00 ден

3.2. Изработка на Физибилити Студија за изградба на Аква Парк

Изградба на Аква Парк во Охрид во голема мерка ќе ја збогати туристичката понуда на Охрид и ќе привлече поголем број на туристи. Согласно законските процедури, за да се започне овој процес, потребно е да се изработи Физибилити Студија за оправданост на изградбата на ваков Парк. Поради тоа, најпрво е потребно да се изготви ваква студија, која понатаму ќе биде основа за избор на локација, изработка на основен проект, се до целосна финализација. Преку овој проект ќе бидат избрани најдобрите модели за негова реализација, а исто така е од посебна важност за аплицирање за грантови средства од различни програми, како неопходен документ во секоја проектна документација.

Предвиден буџет

400.000,00 ден

3.3. Едукативно информативни работилници и семинари за можностите за искористување на средствата од ИПАРД програмата како и за средствата од Агенцијата за рурален развој.

Едукативните семинари ќе ги опфатат сите три Мерки од ИПАРД програмата и тоа:

- **Мерка 101** - Инвестиции на земјоделските стопанства со цел нивно реструктурирање и надградба за достигнување на стандардите на Европската Унија,
- **Мерка 103** - Инвестиции за преработка и маркетинг на земјоделските и рибните производи,
- **Мерка 302** - Диверзификација и развој на руралните економски активности и развој на руралниот туризам.

Семинарските и едукативни работилници за подигање на капацитетите на потенцијалните корисници ќе се организираат преку предавања на претставници од Одделението за локален економски развој, преку печатени и дигитализирани едукативни материјали и конкретни разработки на условите за аплицирање и подготовка на проектни примери.

Предвиден буџет

0 ден

3.4. Тековни активности на мобилната канцеларија во рамките на локалната самоуправа за давање стручни совети на земјоделците

Со оваа активност е предвидено обезбедување на неопходни информации за земјоделците, кои ќе им овозможат зголемување на продуктивноста, намалување на трошоците за производство, зголемување на конкурентноста и искористување на можностите за финансирање во рамките на земјоделството од домашни и меѓународни извори, како и навремено препознавање и соочување со потенцијалните ризици и предизвици за производство и за пласман на производи од сферата на земјоделството. Воедно, преку работењето на оваа канцеларија се овозможува издавање на потврди за користење на средствата од ИПАРД програмата.

Предвиден буџет _____ **0 ден**

3.5. Субвенционирање на превоз на ново-вработени лица во приватен сектор

Преку оваа мерка е предвидено стимулирање на приватниот сектор во вработувањето на нови лица, а со тоа и намалување на невработеноста. Процесот предвидува истражување на тековните состојби и потреби од ваква услуга на приватниот стопански сектор, по што ќе бидат утврдени критериуми и изработен правилник кој ќе ги дефинира условите преку кој ќе биде имплементирана оваа активност. Субвенционирањето на превозот на нововработени лица ќе се однесува за територијата на општина Охрид.

Предвиден буџет _____ **2.600.000,00 ден**

3.6. Субвенционирање на набавка на велосипед

Со цел да го стимулира користењето на велосипеди, општина Охрид, на граѓаните кои ќе купат нов велосипед ќе им субвенционира дел од трошоците во износ од 50 % од вредноста на велосипедот, но не повеќе од **6.000,00** денари по лице, со вклучен персонален данок на доход.

Оваа активност ќе се реализира преку објава на јавен повик кој пак ќе биде реализиран по принципот „прв дојден, прв услужен“, се до исцрпување на средствата планирани во буџетот на општина Охрид за оваа намена.

Право на користење на субвенцијата ќе имаат сите жители на општина Охрид кои ќе ги исполнат условите од Правилникот и Јавниот повик.

Предвиден буџет _____ **600.000,00 ден**

3.7. Изработка на техничка документација за рекреативна ски патека на Мазатар – Куратица, како предпоставка за можност за користење на средства за рурален развој

Планираната техничка документација треба да послужи за обезбедување на финансиски средства од домашни или европски фондови за изградба и опремување на рекреативна ски патека на падините на планината Мазатар.

Едната опција е патека долга преку 4-5 км од местото Игралшта до самото село а другата опција е патеката Горно Речиште – до селскиот пат во должина од 900 метри во непосредна близина на селото.

Со оваа активност и евентуално обезбедување на финансиски средства во идниот период ќе се овозможи дополнителен импулс во развојот на туризмот и единствената жива рурална заедница во планинскиот предел на Мазатар на 20 км од Охрид.

Предвиден буџет _____ **210.000,00 ден**

Вкупно планиран буџет за 3: _____ **3.980.000,00 ден.**

4. ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТИ И ПРОЕКТНО УПРАВУВАЊЕ

Една од круцијалните активности на Одделението за локален економски развој, претставува подготовка, аплицирање и имплементација на проекти во најразлични области, финансирани од домашни и меѓународни донатори, програми, фондации, амбасади и сл. Процесот на имплементација на проектите претставува сложена активност која бара прецизно планирање и реализација како на проектните активности, така и на предвидениот проектен буџет.

Според утврдените правила за апликација за одредени проекти, во зависност од донаторот, покрај обезбедената донација предвидена во проектот, како неопходност се наметнува потребата од обезбедување на средства за сопствено учество кои мора да се запазат како прв услов за аплицирање за одреден проект. Секој донатор определува посебни услови кои локалната самоуправа треба да ги обезбеди како составен дел.

4.1. Подигнување на капацитетот на човечките ресурси за подготовка на проекти и проектно управување

Успешноста на реализација на зацртаните проектни активности на вработените во Одделението за локален економски развој е најдиректно поврзано со степенот на нивната обученост и стручност. Бидејќи се работи за сложена и комплексна проблематика согласно Европските стандарди, неопходно е континуирано подигнување на капацитетите на човечките ресурси во Одделението за туризам.

Доказ за важноста на оваа проблематика е и тоа што во Европските претпристапни фондови (ИПА), цела една компонента е посветена токму на овој процес на континуирано стекнување на нови знаења и приближување кон европските стандарди.

Оваа програма за подигнување на капацитетот на човечките ресурси, планирано е да се оствари преку:

- учество на стручни обуки, тренинзи, семинари, работилници, конференции ;
- превод на стручна литература ;
- консултантски услуги за специфични проектни активности и
- воспоставување на партнерства неопходни во проектните апликации,.

Превиден буџет

20.000,00 ден

4.2. Средства за сопствено учество во имплементација на проекти

Според утврдените правила за апликација за одредени проекти, во зависност од донаторот како неопходност се наметнува потребата од обезбедување на средства за сопствено учество кои мора да се запазат како прв услов за аплицирање за одреден проект. Во оваа програмска активност е предвидено сопствено учество во општински, регионални, национални и меѓународни проекти. Од позначајните планирано е партиципација односно сопствено учество на Општина Охрид за аплицирање и реализација на **меѓународни проекти со посебен акцент за ИПА фондовите**, како и зедничко учество во аплицирање и реализација на проекти со други општини од Република Македонија во рамки на Програмите на различни донатори, меѓународни асоцијации, фондови, амбасади и други, за **меѓуопштинска соработка и микрорегионални проекти**, како и партиципација односно сопствено учество на Општина Охрид за аплицирање и реализација на **регионални проекти** во рамките на Југозападниот плански регион согласно Законот за рамномерен регионален развој и Годишната програма за финансирање на регионални проекти на Бирото за регионален развој и проектите со средства од Агенцијата за рурален развој и други агенции.

Превиден буџет

1.000.000,00 ден

4.3. Средства од аплицирани и одобрени проекти

Во оваа програмска ставка се предвидени реализација на активности кои се во рамки на севкупниот локален економски развој, а претставуваат активности кои ќе се реализираат во рамки на проекти финансирани од домашни и меѓународни донатори.

Во рамки на ИПА програмата аплициран и одобрен е проектот „ Меѓугранична соработка и интегрирани здравствени и социјални услуги за стари лица и деца и нивна рана превенција “ акроним „CROSS4ALL” за кој се очекува потпишување на договорот и негово отпочнување со реализација. Проектот е аплициран и одобрен во партнерство со водечки партнер -Лабораторија на медицинска информатика на Универзитетот „ Аристотел “ во Солун и партнери: Општина Неаполис, Грчка национална конфедерација на лица со попреченост, Факултет за информатички и комуникациски технологии „ Св.Климент Охридски “- Битола, Општина Охрид и Кардиолошкиот Центар „Св.Стефан“ – Охрид, поднесен на Првиот повик за проектни предлози од ИНТЕРРЕГ ИПА Програмата за прекугранична соработка помеѓу Република Грција – Република Македонија 2014-2020, во Приоритетна оиска: Промовирање на социјална и културна инклузија преку границите, Специфична цел на проектот е подобрување на здравствената заштита и социјалните услуги на децата и старите.

Проектот е одобрен и се очекува склучување на договор за истиот. Вкупен буџет на проектот е 1.130.290,00 евра од кои за Охрид се предвидени 142.810,00 евра буџет за реализација на проектни активности (од кои 75% - 121.388,00 евра се добиваат авансно, а остатокот од 25% - 21.422,00 евра се рефундираат по завршувањето на проектот)

Превиден буџет

6.000.000,00 ден

Вкупно планиран буџет за 4:

7.020.000.00 ден

5. ДРУГИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ И ДОГОВОРНИ УСЛУГИ

За реализација на активностите на програмата за поддршка на локалниот економски развој за 2020 година, потребни се одредени средства кои се неопходни за реализација на истите. Овде, пред сè, се мисли на договори за одредени услуги со правни или физички лица или хонорари кои се неопходни за реализација на предвидените активности во 2020 година.

Воедно, успешноста на реализација на зацртаните проектни активности на вработените во Секторот за туризам и локален економски развој е најдиректно поврзано со степенот на нивната обученост и стручност. Бидејќи се работи за сложена и комплексна проблематика согласно Европските стандарди, неопходно е континуирано подигнување на капацитетите на човечките ресурси во Секторот за туризам и локален економски развој..

Доказ за важноста на оваа проблематика е и тоа што во Европските претпристапни фондови (ИПА), цела една компонента е посветена токму на овој процес на континуирано стекнување на нови знаења и приближување кон европските стандарди.

5.1. Договорни обврски

Предвиден буџет **40.000.00 ден**

5.2. Други оперативни расходи

Предвиден буџет **40.000.00 ден**

Вкупно планиран буџет за 5: **80.000,00 ден**

ВКУПЕН БУЏЕТ ЗА 2020: **12.550.000,00 ден**

РЕКАПИТУЛАР
ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2020

Г1 ПРОГРАМА ЗА ПОДДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД ЗА 2020 година					
Бр.	Активност		Средства од буџет	Средства од донации	ВКУПНО
1	ПОДДРШКА НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ПРЕКУ ПАРТИЦИПАТИВНО УЧЕСТВО НА ЗАЕДНИЦАТА				
	1.1.	Финансирање на локални микропроекти за поттикнување на локалниот економски развој	500.000,00	/	500.000,00
	1.2.	Изработка на Стратегија за Локален Економски Развој 2020-2025	400.000,00	/	400.000,00
	1.3.	Финализирање на Стратегија за рурален развој 2020-2025	/	/	/
	Вкупно 1		900.000,00	/	900.000,00
2	ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ЛОКАЛНИОТ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ И ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА КОНКУРЕНТНОСТА НА ПРЕТПРИЈАТИЈАТА				
	2.1.	Обуки за идентификација на области, можности и проекти во локалниот економски развој подобни за модели за Јавно Приватно Партнерство.	150.000,00	/	150.000,00
	2.2.	Активни мерки за подобрување на конкурентноста на пазарот на труд	300.000,00	/	300.000,00
	2.3.	Обука на тема „диверзификација на фармите, автохтони видови на домашен добиток и органско производство во функција на рурален развој и нови можности за користење на ИПАРД програмите за рурален развој преку нови услуги и производи во селскиот туризам“	120.000,00	/	120.000,00
	Вкупно 2		570.000,00	/	570.000,00
3	ОДРЖЛИВ ЛОКАЛЕН РАЗВОЈ И РАЦИОНАЛНА УПОТРЕБА НА РЕСУРСИ				
	3.1.	Поттикнување на брендирање на производи и услуги во локалната економија	170.000,00	/	170.000,00
	3.2.	Изработка на Физибилити Студија за изградба на Аква Парк	400.000,00	/	400.000,00
	3.3.	Едукативно информативни работилници и семинари за можностите за искористување на средствата од ИПАРД програмата како и за средствата од Агенцијата за рурален развој	0,0	/	0,0

	3.4.	Тековни активности на мобилната канцеларија во рамките на локалната самоуправа за давање стручни совети на земјоделците	0,0	/	0,0
	3.5.	Субвенционирање на превоз на вработени во приватен сектор	2.600.000,00		2.600.000,00
	3.6	Субвенционирање на набавка на велосипед	600.000,00		600.000,00
	3.7.	Изработка на техничка документација за рекреативна ски патека на Мазатар – Куратица, како предпоставка за можност за користење на средства за рурален развој	210.000,00		210.000,00
Вкупно 3			3.980.000,00	/	3.980.000,00
4	ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТИ И ПРОЕКТНО УПРАВУВАЊЕ				
	4.1.	Подигнување на капацитетот на човечките ресурси за подготовка на проекти и проектно управување	20.000,00	/	20.000,00
	4.2.	Средства за сопствено учество во имплементација на проекти	1.000.000,00	/	1.000.000,00
	4.3.	Средства од аплицирани и одобрени проекти		6.000.000,00	6.000.000,00
Вкупно 4			1.020.000,00	6.000.000,00	7.020.000,00
5	ДРУГИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ И ДОГОВОРНИ УСЛУГИ				
	5.1.	Договорни обврски	40.000,00	/	40.000,00
	5.2.	Други оперативни расходи	40.000,00	/	40.000,00
Вкупно 5			80.000,00	/	80.000,00
ВКУПНО			6.550.000,00	6.000.000,00	12.550.000,00